

**ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА,
КРИМІНОЛОГІЇ ТА КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ПРАВА**

БАХУРИНСЬКА О. О.,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри кримінального права та
кримінології
(Київський національний університет
імені Тараса Шевченка)

УДК 343.9.02:343.85:351.74

**ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ПРОТИДІЇ
ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ**

У статті досліджено особливості нових напрямів та методів протидії організованих злочинності та перспективи їх впровадження у діяльність правоохоронних органів України з урахуванням вимог міжнародної співпраці. Розглянуто проблеми нормативно-правового та організаційного забезпечення моделі поліцейської діяльності, керованої аналітикою «Intelligence Led Policing», а також методики оцінки загроз тяжких злочинів та організованої злочинності SOCTA-Україна (Serious and Organized Crime Threat Assessment). Визначено завдання, які необхідно виконати для успішного розвитку згаданих програм в Україні. Проаналізовано окремі аспекти міжнародного досвіду реалізації зазначених практик у сфері протидії організованих злочинності.

Ключові слова: організована злочинність, протидія, кримінальний аналіз, поліцейська діяльність, керована аналітикою, оцінка загроз тяжких злочинів та організованої злочинності.

В статье исследуются особенности новых направлений и методов противодействия организованной преступности и перспективы их внедрения в деятельность правоохранительных органов Украины с учетом требований международного сотрудничества. Рассматриваются проблемы нормативно-правового и организационного обеспечения модели полицейской деятельности, управляемой аналитикой «Intelligence Led Policing», а также методики оценки угроз тяжких преступлений и организованной преступности SOCTA-Украина (Serious and Organized Crime Threat Assessment). Определены задачи, которые необходимо выполнить для успешного развития упомянутых программ в Украине. Проанализированы отдельные аспекты международного опыта реализации указанных практик в сфере противодействия организованной преступности.

Ключевые слова: организованная преступность, противодействие, криминальный анализ, полицейская деятельность, управляемая аналитикой, оценка угроз тяжких преступлений и организованной преступности.

The article examines the features of new methods of counteraction organized crime and the prospects for their implementation in the activities of law enforcement agencies of Ukraine, taking into account the requirements of international cooperation. The problems of regulatory and organizational support of the model of Intelligence Led Policing, as well as the methods of assessing the threat of serious

crimes and organized crime SOCTA-Ukraine (Serious and Organized Crime Threat Assessment). Identified tasks that must be performed for the successful development of these programs in Ukraine. Analyzed certain aspects of international experience in the implementation of these practices in the area of counteraction organized crime.

Key words: *organized crime, counteraction, criminal analysis, Intelligence Led Policing, Serious and Organized Crime Threat Assessment.*

Вступ. У сучасних умовах організована злочинність, набуваючи за рахунок своєї транснаціональності більш досконалих, модифікованих форм, динамічно розвивається і створює реальну загрозу функціонуванню не лише окремих держав, а й світовому співтовариству загалом. Удосконалення умов кримінального середовища, поява нових, спричинених глобальними факторами, злочинних можливостей потребують постійної уваги з боку державних органів. На практиці це вимагає модернізації підходів до протидії злочинним угрупованням, оскільки традиційні моделі правоохоронної діяльності стикаються із труднощами у подоланні сучасних криміногенних ризиків та загроз. У зв'язку із цим оцінка змісту загальнодержавної політики протидії організованій злочинності повинна здійснюватися з урахуванням об'єктивних закономірностей криміногенної ситуації як у країні, так і за її межами. Насамперед це має проявлятися у відповідному законодавчому врегулюванні, яке, базуючись на міжнародних стандартах та національних особливостях, відповідало б сучасності та перспективним потребам, а також у впровадженні в діяльність правоохоронних органів сучасних ефективних засобів, методик та технологій, здатних мінімізувати прояви злочинної активності організованих груп та злочинних організацій.

Підставою для точного прогнозування тенденцій розвитку організованої злочинності і, відповідно, для планування дієвих заходів протидії та прийняття ефективних управлінських рішень є отримана з різних джерел консолідована оперативна інформація про сфери діяльності організованих злочинних угруповань, їхніх лідерів, корупційні, міжрегіональні та транснаціональні зв'язки тощо, а також її подальший аналіз. Однак фахівці, які досліджують питання інформаційно-аналітичної діяльності правоохоронних органів та її значення для боротьби з організованою злочинністю, зокрема С.В. Албул, О.М. Бандурка, О.В. Власюк, В.С. Гусласький, Ю.А. Задорожний, О.М. Заєць, О.Є. Користін, А.В. Махнюк, А.В. Мовчан, Б.Г. Розовский, С.В. Сенік, О.Ю. Шостко та інші, підкреслюючи, що така діяльність є передумовою ефективності боротьби зі злочинністю, неодноразово звертали увагу на організаційні, кадрові, технічні та комунікаційні проблеми у цій сфері. Зазначається, що попри накопичений правоохоронцями значний досвід проведення аналітичної роботи, попри доведену користь створених інформаційно-пошукових та інформаційно-аналітичних систем, їхні можливості використовуються не повністю, існує потреба вдосконалення та запровадження сучасних засобів, зокрема в частині інформаційно-оперативного обміну із представниками правоохоронних органів інших країн, для протидії організованій злочинності, особливо її транснаціональним формам.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження нових напрямів та інструментів протидії організованій злочинності і перспективи їх впровадження у діяльність правоохоронних органів України з урахуванням світового досвіду й на основі міжнародної співпраці.

Результати дослідження. Євроінтеграційні процеси, здійснювані Україною на виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, ратифікованої нашою державою 16 вересня 2014 р., передбачають інтенсифікацію міжнародної співпраці й у сфері протидії організованій злочинності, корупції, незаконному обігу наркотиків, зброї тощо. Стаття 22 згаданої Угоди одним зі шляхів такої співпраці визначає обмін найкращими практиками, в тому числі щодо методик розслідування та криміналістичних досліджень, а також обмін інформацією відповідно до чинних правил [1]. Ці напрями ґрунтуються на міжнародно-правових положеннях, закріплених у ст. 28 «Збір та аналіз інформації про характер організованої злочинності та обмін такою інформацією» Конвенції ООН проти транснаціональної ор-

ганізованої злочинності 2000 р., згідно з якими держави-учасниці розглядають можливість проведення (консультуючись із науково-дослідницькими колами та із залученням для цього професійних груп і технологій) аналізу тенденцій організованої злочинності на своїй території та умов, у яких вона діє, а також розширення аналітичних знань про організовану злочинну діяльність, обміну відповідною інформацією між собою й через посередництво міжнародних і регіональних організацій [2].

На національному рівні окреслені вище завдання втілені у низці стратегічних документів, прийнятих в Україні для реалізації пріоритетів національної безпеки, а також реформування правоохоронних та судових органів. Ідеться, зокрема, про Стратегію національної безпеки України від 27 травня 2015 р., Стратегію розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення на період до 2020 р. від 30 грудня 2015 р. та План заходів на 2017–2019 рр. з реалізації цієї Стратегії від 30 серпня 2017 р., Стратегію розвитку системи органів Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 р. від 15 листопада 2017 р.

Серед названих у Стратегії розвитку системи органів Міністерства внутрішніх справ викликів, які необхідно побороти, поряд із підвищенням рівня злочинності (в тому числі транснаціональної) та низьким рівнем ефективності превентивних заходів, визначено і низький рівень використання аналітичних інструментів у протидії злочинності і прогнозуванні відповідних загроз. Одним зі шляхів подолання цих викликів передбачено використання різних джерел інформації в діяльності органів системи МВС, комплексне впровадження сучасних систем кримінального аналізу [3].

Згідно зі ст. 25 Закону України «Про Національну поліцію України», до повноважень поліції в рамках інформаційно-аналітичної діяльності відносяться, зокрема: формування баз (банків) даних; здійснення інформаційно-пошукової та інформаційно-аналітичної роботи, а також інформаційної взаємодії з іншими органами державної влади України, органами правопорядку іноземних держав та міжнародними організаціями [4].

Обмін інформацією, спеціальними знаннями, загальними зведеннями, результатами стратегічного аналізу, інформацією щодо процедур кримінальних розслідувань та методів запобігання організованим злочинності як форми співпраці мають велике значення і для виконання Угоди між Україною та Європолом про оперативну та стратегічну співпрацю від 14 грудня 2016 р. [5].

Одним із перспективних напрямів розвитку ефективної співпраці та взаємодії національних і міжнародних правоохоронних органів у сфері протидії організованим злочинності є впровадження в роботу поліцейських структур України концепції правоохоронної діяльності, яка би базувалася на міжнародних інформаційно-аналітичних стандартах та використанні сучасних аналітичних інструментів. Такою стала модель діяльності, побудована на основі оперативних даних та інформації, – «поліцейської діяльності, керованої аналітикою» (Intelligence Led Policing (далі – ILP)), започаткована в Україні за сприяння Консультативної місії Європейського Союзу в Україні. У ЄС на основі підходу ILP, офіційно прийнятого у 2005 р., здійснюється стратегічне та оперативне планування дій із боротьби з організованою злочинністю, а світовий досвід ефективного впровадження концепції ILP розширив її застосування щодо проблем протидії злочинності загалом.

Сутність згаданої моделі полягає в систематичному зборі та оцінці оперативної інформації в межах чітко визначеного аналітичного процесу, отриманні якісних стратегічних та тактичних аналітичних продуктів і використанні їх для обґрунтованих управлінських рішень. Порівняно з іншими сучасними моделями поліцейської діяльності, центральне місце в ILP займають кримінальний аналіз і оцінка ризиків. Згідно з Концепцією впровадження в Національній поліції України (далі – НП України) моделі поліцейської діяльності, керованої аналітикою «Intelligence Led Policing», ця модель побудована на засадах кримінального аналізу та спрямована на підтримку інституційного управління та рішень посадових осіб на основі процесу аналізу інформації та поширення даних [6].

«Поліцейська діяльність, керована аналітикою» визначає таку структуру управління оперативною інформацією про злочинну діяльність, у якій оперативні дані є підставою для виявлення та оцінки ризиків (зокрема, в частині резонансних подій, окремих видів злочинів, особливо небезпечних злочинців, кримінальних мереж, соціальних наслідків тощо) й основою для визначення пріоритетів, стратегічних та оперативних цілей у сфері попередження злочинності та інших загроз безпеці. Вона також включає прийняття відповідних рішень щодо оперативної діяльності, раціональне залучення людських, матеріальних та технічних ресурсів [7, с. 19–20].

ІЛР – це система підтримки прийняття раціональних рішень, які ґрунтуються на вивченні причин визначених стратегій і тактик, аналізі прогнозованих наслідків оперативних заходів. Впровадження та розвиток цієї концепції у світі зумовлено мінливими політичними, економічними, соціальними умовами сучасного суспільства, а також внутрішніми тенденціями правоохоронної діяльності, пов'язаними з необхідністю більш ефективного планування у сфері протидії злочинності в контексті «проактивної» моделі поліцейської діяльності, заснованої на аналітичних даних.

Досліджуючи процес упровадження в Україні моделі поліцейської діяльності, керованої аналітикою, фахівці визначають такі проблеми, пов'язані з, м'яко кажучи, недостатністю зусиль, спрямованих на виконання вказаних вище завдань: відсутність сучасної нормативно-правової бази у сфері формування та використання ІЛР в органах НП України; неналежний рівень використання можливостей кримінального аналізу в структурних департаментах НП України; обмежений доступ оперативних підрозділів НП України до сучасного спеціального програмного забезпечення; автономний характер аналітичної діяльності різних правоохоронних структур та неналежна взаємодія між ними щодо обміну аналітичною інформацією; відсутність системи підготовки та перепідготовки працівників аналітичних підрозділів відповідно до світової моделі поліцейської діяльності, керованої аналітикою, тощо [8, с. 60–64; 9, с. 19]. Також підкреслюється, що відомі інформаційно-пошукові бази даних орієнтовані на накопичення даних, що сьогодні є недостатнім. Потрібне створення такого аналітичного продукту, який дозволить консолідувати оперативну інформацію з різних джерел, аналізувати її та узагальнювати.

Певні проблеми поліцейської діяльності, керованої аналітикою, в інших країнах також є предметом уваги багатьох експертів. Так, британські правники П. Палмер, Г. Палмер, М. Пурнара, Д.І. Еспіноза, досліджуючи вплив когнітивної евристики та упередженості на точність прийняття рішень відповідно до ІЛР, зазначають, що вимоги до поліцейської діяльності, керованої аналітикою, повинні розглядатися з деякою обережністю, оскільки залежність від цієї моделі може призвести до глибоких абстракцій, бо аналітичні дані можуть бути частковими або неповними й не обов'язково мають стати єдиною основою для прийняття стратегічних або тактичних рішень (принаймні у довгостроковій перспективі) із протидії злочинності [10, с. 3].

Проблемним, на думку вчених, є прийняття рішень у ситуаціях, коли на аналітичні висновки можуть впливати невизначені фактори, зокрема людський фактор, збій технічних систем, проблеми міжінституційних відносин, «зовнішня» реакція суспільства тощо. Діяльність правоохоронних органів все частіше стає об'єктом пильної політичної, громадської, медійної уваги, а нездатність забезпечити швидку реакцію на резонансні криміногенні виклики призводить до осуду. Такий вплив вимагає від поліції отримання швидкого ефективного результату, що, зокрема, може впливати на раціональність планування заходів протидії. У таких випадках особи, які приймають відповідні рішення, є вразливими для упереджень, схильними до «евристичних суджень для досягнення прийнятних рішень, які можуть відхилятися від ідеалів раціональності» [10, с. 6]. Наприклад, оперативна діяльність може зосереджуватися на підтвердженні припущень, заснованих на даних кримінального аналізу про діяльність банди або про типові характеристики злочинця, без розгляду альтернативних можливостей, без оцінки отриманої нової інформації [10, с. 5].

Автори визнають, що існує небезпека в тому, що використання даних аналізу може домінувати у вирішенні певних проблем, коли потрібне інноваційне, творче мислення. Але в умовах поліцейської діяльності застосування евристичних методів є проблематичним. Складність полягає, на їхню думку, в тому, щоб правильно визначити вплив людського фактора на прийняття рішень. Концепція ж поліцейської діяльності, керованої аналітикою, не враховує суперечливих моментів, пов'язаних із переходом від інтуїтивного до системного прийняття рішень [10, с. 7].

Формулювання стратегічних планів та оперативних завдань у сфері протидії організованої злочинності має базуватися на оцінці основних загроз, пов'язаних із діяльністю організованих злочинних груп. У ЄС для вивчення таких загроз та ризиків із 2006 р. застосовується програма SOCTA (Serious and Organized Crime Threat Assessment) – Оцінка загроз тяжких злочинів та організованої злочинності. Це розроблена Європолем методика систематичного аналізу та цілісної оцінки інформації про активні організовані злочинні угруповання, основні напрями та способи їхньої злочинної діяльності, джерела прибутків, їхні транснаціональні та корупційні зв'язки тощо.

Для використання позитивного досвіду застосування згаданої методики в європейських країнах, для зміцнення спроможності національних правоохоронних органів у сфері боротьби з організованою злочинністю і тяжкими злочинами програма SOCTA розробляється і в Україні. Зокрема, впровадження її як елемента комплексу заходів сучасного аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності передбачено у Стратегії розвитку системи органів МВС на період до 2020 р. від 15 листопада 2017 р. [3].

Одним із кроків стало проведене 20 червня 2018 р. засідання міжвідомчої експертної групи у складі представників МВС, Національної поліції, РНБО, СБУ, прокуратури, Фіскальної служби, експертів Консультаційної місії Європейського Союзу в Україні та Європолу, на якому опрацьовувалася та узгоджувалася програма SOCTA-Україна [11].

Процес оцінки загроз тяжких злочинів та організованої злочинності, після узгодження методології та визначення вимог до отримання оперативної інформації, включає: збір та аналіз даних про організовані злочинні угруповання, сфери організованої злочинної діяльності, можливості, інфраструктуру та вразливість організованої злочинності, а також її причини та наслідки; створення звіту SOCTA, що містить перелік основних загроз та ризиків; надання результатів аналізу з висновками та окресленими пріоритетами протидії [7, с. 61]. Стратегічна прогностична доповідь SOCTA, яка містить висновки для європейських правоохоронних органів та управлінських структур про загрози тяжких злочинів та організованої злочинності, надається для обговорення експертам, уповноваженим приймати відповідні рішення (Постійному комітету з оперативної співпраці у сфері внутрішньої безпеки (COSI)) [7, с. 63], а також доступна широкій громадськості.

Найбільш цілісним та детальним дослідженням загроз організованої злочинності та тяжких злочинів в ЄС є звіт «SOCTA-2017» [12]. Він містить аналіз поточних криміногенних процесів і тенденцій, а також факторів, що їх зумовлюють, їх суспільну небезпеку та наслідки, характеристику сучасних кримінальних ринків та динаміку діяльності організованих злочинних груп у сферах корупції, зокрема спортивної, відмивання незаконних доходів, фінансового шахрайства, торгівлі людьми, незаконної міграції, злочинів у кіберпросторі, торгівлі людьми, зброєю, радіоактивними речовинами, рідкісними видами флори та фауни тощо.

Програма SOCTA-Україна має стати дієвим інструментом результативної спільної роботи національних правоохоронних органів, а також їхньої співпраці з європейськими інституціями у протидії організованій злочинності.

Одним з аналітичних інструментів, що використовуються в різних країнах у межах концепції поліцейської діяльності, керованої аналітикою, для проведення оцінки загроз організованої злочинності, є метод розвідувального аналізу Sleipnir, розроблений Королівською канадською кінною поліцією (RCMP) для більш точного формулювання стратегічних пріоритетів на основі об'єктивного аналізу експертних оцінок представників правоохорон-

них органів Канади щодо визначення та співставлення загроз із боку організованих злочинних груп, а також для виявлення прогалів в оперативній інформації. Цей метод є матрицею критеріїв успішності організованих злочинних груп і включає визначення та комплексний статистичний аналіз відповідних профілів, що відображають найважливіші якості організованих злочинних груп, які сприяють їх розвитку та ефективній діяльності [13].

До переліку оцінюваних профілів (критеріїв) включено такі: корупція; насильство; впровадження у легальні підприємства; відмивання грошей; співпраця зі злочинними групами; захист лідерів; монополія; масштаб діяльності; використання оперативних даних; диверсифікація; дисципліна; згуртованість. Порівняльна характеристика окремих організованих злочинних груп за цими критеріями здійснюється для встановлення найбільш небезпечних серед них шляхом визначення відносного рівня загроз, які вони несуть, з використанням значень «високий», «середній», «низький», «нульовий», «невідомий» [7, с. 65].

Вивчення загроз організованих злочинних груп із використанням профілів Sleipnir здійснюється різними експертами в межах однієї країни або ж між декількома країнами [14]. Але дослідники наголошують, що методика Sleipnir – це інструмент для стратегічного аналізу, використовується він для визначення організаційних пріоритетів і не призначений для оперативних цілей, оскільки базується на припущеннях, які визначають найбільш значимі загрози, зокрема для Канади. Використовувані ж для оцінки профілі не завжди можуть відображати актуальність певних характеристик організованих злочинних груп для інших країн або ж навіть окремих регіонів однієї країни. Так, наприклад, Чорногорія певною мірою змінила канадську методику Sleipnir, включивши до переліку профілів (критеріїв) оцінки загроз, окрім зазначених вище, ще такі профілі, як «розмір» та «досвід» злочинних груп [7, с. 86].

До факторів, які можуть впливати на експертні оцінки респондентів та зумовлювати відмінності у сприйнятті релевантності критеріїв успішності злочинних груп, відносять, зокрема, національне законодавство, культуру, криміногенне та політичне середовище тощо. Також важливою є залежність від виду, організаційного рівня та «операційних» можливостей правоохоронних структур, представники яких беруть участь у вивченні та оцінці загроз певних організованих злочинних груп [14, с. 221–222].

Висновки. Отже, можемо констатувати, що передумовою ефективної протидії організованій злочинності в Україні є її належне інформаційно-аналітичне забезпечення, а засоби, методи та інструменти, впроваджені у правоохоронну діяльність, повинні відповідати сучасним передовим зразкам, застосовуваним в інших країнах. Реалізація таких програм, як «Intelligence Led Policing» та SOCTA-Україна, заснованих на кримінальному аналізі та оцінці викликів, які ставить перед суспільством організована злочинність, на прикладі багатьох держав, забезпечить більш високі показники ефективності боротьби із цим небезпечним явищем.

Успішне впровадження концепції «Intelligence Led Policing» вимагає не лише зосередження уваги на окремих проблемах, а насамперед цілісного ставлення до неї як до інституційної основи поліцейської діяльності. Для розвитку моделі ІЛР в Україні необхідно виконати такі завдання: розробити методологічні засади, а також забезпечити організаційно-управлінську, нормативно-правову та технічну базу її прикладного використання; провести належну кадрову підготовку експертів-аналітиків; удосконалити систематизований процес формування інформаційних ресурсів і систему оцінки джерел інформації та її достовірності; забезпечити сумісність спеціальних аналітичних ІТ-програм із наявними інформаційно-аналітичними базами; створити адаптовані до міжнародних стандартів, а також ефективніше використовувати вже створені в Україні форми аналітичних продуктів.

Список використаних джерел:

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності від 15 листопада 2000 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_789.
3. Стратегія розвитку системи органів Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2017 р. № 1023-р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-2017-%D1%80>.
4. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
5. Угода між Україною та Європейським поліцейським офісом про оперативну та стратегічну співпрацю від 14 грудня 2016 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_001-16#n2.
6. Кримінальний аналіз у діяльності Національної поліції України. Концепція впровадження в Національній поліції України моделі поліцейської діяльності, керованої аналітикою «Intelligence Led Policing». URL: <http://www.slideshare.net/NationalPolice/ss-75925350>.
7. OSCE Guidebook Intelligence-Led Policing. Vienna, June 2017. URL: <https://www.osce.org/chairmanship/327476?download=true>.
8. Заєць О.М. Імплементация методів аналітичної діяльності в діяльність органів правопорядку України в умовах інтегрування до Європейського співтовариства. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності підрозділів кримінальної поліції: збірник наук. ст. за матер. допов. Всеукраїнського наук.-практ. семінару (Львів, 23 березня 2018 р.). Львів: ЛьвДУВС, 2018. С. 60–64.
9. Мовчан А.В. Актуальні проблеми впровадження в органах поліції України моделі поліцейської діяльності, керованої аналітикою. Соціально-правові студії. 2018. Вип. 1. С. 17–22.
10. Palmer P, Pournara M, Espinosa D.I., Palmer H. Decision Making and the National Intelligence Model: No Accounting for Decision Bias. *Australasian Policing a Journal of Professional Practice and Research*. 2014. Vol. 6. Is. 2. P. 3–7. URL: <https://www.researchgate.net/publication/309487622> (accessed: 06.11.2018).
11. Методологія SOCTA-Україна, розроблена за участі Міністерства внутрішніх справ. URL: <http://mvs.gov.ua/ua/news/14206>.
12. European Union (EU) Serious and Organized Crime Threat Assessment (SOCTA), 2017. URL: https://www.europol.europa.eu/sites/.../socta2017_0.pdf.
13. Jerry H.R. Central American police perception of street gang characteristics. URL: <http://www.jratcliffe.net/wp-content/uploads/Ratcliffe-in-press-Central-American-police-perception-of-street-gang-characteristics.pdf>.
14. Jerry H.R., Steven J.S., Ralph B.T. Assessing the success factors of organized crime groups Intelligence challenges for strategic thinking. *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*. 2014. Vol. 37. № 1. P. 206–227. URL: http://www.rbtaylor.net/pub_policing_2014.pdf.

